

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	Βιοϊατρικών Επιστημών – Ιατρικών Εργαστηρίων		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	8061	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗΣ-ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων,Ειδίκευσης, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης/ Επιλογής Υποχρεωτικό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://www.teiath.gr/seyp/iatrika_ergastiria/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p> <p>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</p> <p>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
--

Ο φοιτητής μετά το τέλος του μαθήματος θα δύναται να:

- αναγνωρίζει τις ιστοπαθολογικές αλλοιώσεις και νοσηρές καταστάσεις που οδηγούν στην ανάπτυξη των καρκινικών κυττάρων
- εμβαθύνει τις γνώσεις του σχετικά με την ιστοπαθολογία, συμπτωματολογία και πρόληψη των συχνότερων κακοήθων νεοπλασμάτων

Σκοπός του μαθήματος είναι να καταστήσει ικανούς τους φοιτητές:

1) να αναγνωρίζουν και να κατανοούν τις ιστοπαθολογικές αλλοιώσεις των διαφόρων νοσηρών καταστάσεων που αποτελούν το έδαφος για τη δημιουργία των κακοήθων νεοπλασιών και των νεοπλασιών γενικά.

2) να γνωρίζουν τους μηχανισμούς δημιουργίας των βασικότερων κακοήθων νεοπλασμάτων, να αναγνωρίζουν τους παράγοντες κινδύνου ανάπτυξης τους, να αξιολογούν τα αποτελέσματα αυτών για την υγεία του ανθρώπου και να προλαμβάνουν την τυχόν θανατηφόρα εξέλιξη ωρισμένων εξ αυτών και

3) να βοηθήσει τους φοιτητές στην κατανόηση της σημασίας της ενημέρωσης με πρόσφατα βιβλιογραφικά δεδομένα σχετικά με τα συχνότερα κακοήθη νεοπλάσματα του ελλαδικού, ευρωπαϊκού και διεθνή χώρου.

Στόχος του μαθήματος είναι η εμβάθυνση των γνώσεων των σχετιζομένων με τις βασικότερες ιστοπαθολογικές αλλοιώσεις που οδηγούν στη δημιουργία κακοήθους εξαλλαγής και δημιουργία καρκίνου, όπου και γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στις συχνότερες μορφές και εντοπίσεις αυτού.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως), σε ποιά / ποιές από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

-Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

-Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

-Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

-Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

-Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

-Λήψη αποφάσεων

-Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

-Αυτόνομη εργασία

-Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

-Ομαδική εργασία

-Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

-Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

-Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

-Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Θεωρία

1. Παθολογικές αλλοιώσεις των κυττάρων και ιστών. Νέκρωση, εκφύλιση, υπερπλασία, υπερτροφία, ατροφία, μεταπλασία.
2. Απόπτωση-Δείκτες απόπτωσης. Προκαρκινωματώδεις καταστάσεις.
3. Χαρακτηριστικά νεοπλασματικού κυττάρου. Τρόποι μετάστασης νεοπλασματικού κυττάρου. Καρκινικοί δείκτες. Προβλεπτικοί και προγνωστικοί δείκτες.
4. Καρκίνος λάρυγγα-πνεύμονα. Παράγοντες κινδύνου, προκαρκινωματώδεις καταστάσεις, καρκινικοί δείκτες, ιστολογικοί τύποι, συμπτώματα, σταδιοποίηση, πρόγνωση.
5. Καρκίνος στομάχου, παγκρέατος, ήπατος, παχέος εντέρου. Παράγοντες κινδύνου, προκαρκινωματώδεις καταστάσεις, καρκινικοί δείκτες, ιστολογικοί τύποι, συμπτώματα, σταδιοποίηση, πρόγνωση.
6. Καρκίνος νεφρού-ουροδόχου κύστεως. Παράγοντες κινδύνου, προκαρκινωματώδεις καταστάσεις, καρκινικοί δείκτες, ιστολογικοί τύποι, συμπτώματα, σταδιοποίηση, πρόγνωση.
7. Αδενωματώδης υπερπλασία προστάτη. Καρκίνος προστάτη-όρχεος. Παράγοντες κινδύνου, προκαρκινωματώδεις καταστάσεις, καρκινικοί δείκτες, ιστολογικοί τύποι, συμπτώματα, σταδιοποίηση, πρόγνωση.
8. Τραχηλίτιδες. Κονδυλώματα. Καρκίνος τραχήλου μήτρας. Παράγοντες κινδύνου, προκαρκινωματώδεις καταστάσεις, καρκινικοί δείκτες, ιστολογικοί τύποι, συμπτώματα, σταδιοποίηση, πρόγνωση.
9. Αδενωματώδης υπερπλασία ενδομητρίου-ιστολογικοί τύποι. Καρκίνος σώματος μήτρας. Παράγοντες κινδύνου, προκαρκινωματώδεις καταστάσεις, καρκινικοί δείκτες, ιστολογικοί τύποι, συμπτώματα, σταδιοποίηση, πρόγνωση.
10. Ινοαδένωμα. Θήλωμα. Ινοκυστική μαστοπάθεια. Καρκίνος μαστού-ωοθηκών. Παράγοντες κινδύνου, προκαρκινωματώδεις καταστάσεις, καρκινικοί δείκτες, ιστολογικοί τύποι, συμπτώματα, σταδιοποίηση, πρόγνωση.
11. Θυρεοειδίτιδες. Αυτοάνοσες θυρεοειδίτιδες-Hashimoto's θυρεοειδίτις. Καρκίνος θυρεοειδούς αδένος. Παράγοντες κινδύνου, προκαρκινωματώδεις καταστάσεις, καρκινικοί δείκτες, ιστολογικοί τύποι, συμπτώματα, σταδιοποίηση, πρόγνωση.
12. Ινοσκληρυντικό βασικοκυτταρικό καρκίνωμα (morpha-like). Μελάνωμα. Παράγοντες κινδύνου, προκαρκινωματώδεις καταστάσεις, καρκινικοί δείκτες, ιστολογικοί τύποι, συμπτώματα, σταδιοποίηση, πρόγνωση.
13. Σαρκώματα-ιστολογικοί τύποι. Γιγαντοκυτταρικός όγκος των οστών.-Οστεοσάρκωμα.

4.ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο, σε αίθουσα διδασκαλίας.
--	---

<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</p> <p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Εισηγήσεις και διαλέξεις με τη χρήση οπτικοακουστικών μέσων. • Χρήση του e-class για την ανάρτηση και διακίνηση επιστημονικών άρθρων, οδηγιών, διαλέξεων, χρήσιμων συνδέσμων (links), ιστοπαθολογικών εικόνων φωτομικροσκοπίου (Φ/Μ) και ηλεκτρονικού μικροσκοπίου (Η/Μ), ερωτηματολογίων, πληροφοριών για την παρακολούθηση συνεδρίων σχετικών με το μάθημα, κλπ. 	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p> <p>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</p> <p>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση Βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική Διδασκαλία, Εκπαιδευτικές Επισκέψεις, Εκπόνηση Μελέτης (project), Συγγραφή Εργασίας / Εργασιών, Καλλιτεχνική Δημιουργία κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<p>Δραστηριότητα</p> <p>1. Διαλέξεις-Εισηγήσεις με τη χρήση οπτικοακουστικών μέσων.</p> <p>2. Μελέτη & ανάλυση Βιβλιογραφίας</p> <p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p> <p>140</p> <p>40</p> <p>180</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι Αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμιών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p>	<p>Θεωρία</p> <p>Γραπτή τελική εξέταση (100%) που περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης • Γραπτή Εργασία 	

Αναφέρονται ρητώς προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

5.ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. Ελληνική

1. Kemp L. Walter, Denis K. Burns and Travis G. Brown. Εικόνες Παθολογικής Ανατομίας. 1^η ελλ. έκδοση, Εκδόσεις Π.Χ. Πασχαλίδης Α.Ε., 2010
2. Ανθούλη-Αναγνωστοπούλου Φρ. Ιστοπαθολογία με Στοιχεία Ογκολογίας. Βασικές γνώσεις. 1^η έκδοση, Ιατρικές Εκδόσεις, Π.Χ. Πασχαλίδης, Αθήνα 2009.
3. Νακοπούλου Λύδια, Πατσούρης Ευστράτιος, Άτλας Παθολογικής Ανατομικής, Ιατρικές Εκδόσεις, Π. Χ. Πασχαλίδης, 2005
4. Underwood J. C. E. Γενική και συστηματική Παθολογική Ανατομική Εκδότης: Παρισιάνου Α.Ε. , 2007
5. Böcker-Denk-Heitz. Παθολογική Ανατομική. Γεν. Επιμέλεια Πατσούρης Ε., Τόμοι I, II, III, 3^η έκδοση, Ιατρικές Εκδόσεις, Π.Χ. Πασχαλίδης, 2004.
6. Kumar V., A. Abbas, J. Aster. Robbins Βασική Παθολογική Ανατομία, 9^η έκδοση, Εκδόσεις Παρισιάνου Α.Ε., 2015

B. Ξενόγλωσση

- Kemp L. Walter, Denis K. Burns and Travis G. Brown. The Big Picture Pathology. The Mc Grow-Hill Companies Inc., U.S.A., 2008
- Rosai and Ackerman's Surgical Pathology Review, Damjanov I., Nola M., Mosby, Science Publications, 2006
- Lever's Histopathology of the Skin, 9th ed., Lippincott, Williams & Wilkins, 2005
- S.E. Mills. Sternberg Diagnostic Histopathology, Two Set Volumes, Lippincott Williams Wilkins, 4th edition, 2004
- Akslen, Lars A., Watnick, Randolph S. (eds.) Biomarkers of the Tumor microenvironment. Basic Studies and Practical Applications, Springer, 2017
- Allen, Derek C., Cameron, R. Iain (eds). Histopathology Specimens. Clinical, Pathological and Laboratory Aspects, Springer, 2017

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

1. Diagnostic Histopathology, ISSN 17562317, UK
2. International Journal of Clinical and Experimental Pathology, ISSN 19362625, USA
3. Advances in Anatomic Pathology, ISSN 1072-4109, USA
4. American Journal of Pathology, ISSN 0002-9440, USA
5. International Journal of Surgical Pathology, ISSN 1066-8969, USA
6. Journal of Pathology, ISSN 0022-3417, USA
7. Pathology & Oncology Research, ISSN 1219-4956, Netherland
8. The Lancet Oncology, ISSN 14745488, 14702045, UK
9. Gynecologic Oncology, ISSN 10956859, 00908258, USA
10. Urologic Oncology, ISSN 1078-1439, USA

